

KRÍZA

V SAMOSPRÁVE

OBCE A MESTÁ ZEMPLÍNA

Čo najviac ohrozuje bežné fungovanie samospráv?

Zvýšenie cien plynu a elektrickej energie - dopad sa očakáva vo väčšine samospráv začiatkom septembra 2022

1. **Zvýšené poplatky za plyn, resp. teplo** v obecných/mestských budovách a zariadeniach, v ktorých je obec/mesto zriaďovateľ. Bez finančnej pomoci od štátu sa to dotkne obecných/mestských úradov, materských škôl, základných škôl, kultúrnych domov, komunitných centier, denných stacionárov, telocviční, centier voľného času.

OČAKÁVA SA 100 - 300 % zvýšenie cien plynu pre samosprávu

DOPAD: Bez dofinancovania alebo regulovania cien plynu štátom - musí samospráva zvýšiť poplatky, ktoré zaplatí občan. Napríklad zvýšenie dane z nehnuteľností, doplatok rodiča za návštevu materskej školy, doplatok rodiča za školský klub detí v základnej škole a iné.....

2. **Zvýšené poplatky za elektrickú energiu** za všetky odberné miesta obce/mesta alebo zariadenia, ktorých je obec/mesto zriaďovateľ. Bez finančnej pomoci od štátu sa to dotkne vypnutia verejného osvetlenia obcí a miest, fungovania obecných/mestských úradov, materských škôl, základných škôl, kultúrnych domov, komunitných centier, denných stacionárov, telocviční a centier voľného času.

OČAKÁVA SA 100 - 200 % zvýšenie cien elektrickej energie pre samosprávu

DOPAD: Bez dofinancovania alebo regulovania cien elektrickej energie štátom, musí samospráva zvýšiť poplatky, ktoré zaplatí občan. Napríklad zvýšenie dane z nehnuteľností, doplatok rodiča za návštevu materskej školy, doplatok rodiča za školský klub detí v základnej škole a iné..... Najhorším dopadom môže byť úplné vypnutie verejného osvetlenia.

Pri končiacich zmluvách s dodávateľmi elektrickej energie a plynu sa obciam a mestám nehlási žiaden nový dodávateľ do verejných obstarávaní z dôvodu turbulentných zmien cien na trhu.

KRÍZA

V SAMOSPRAVE

OBCE A MESTÁ ZEMPLÍNA

3. Nárast cien PHM v období, keď musíme pravidelne udržiavať (kosiť) verejné priestranstvá, priestranstvá vo vlastníctve SPF, resp. Slovenskej republiky, na ktoré štát neprispieva, čo znamená ďalší dopad na rozpočet obce/mesta, s ktorým sa musí vysporiadať samospráva sama. Rovnaký dopad predpokladáme v zime, kde samospráva udržiava všetky chodníky a miestne komunikácie bez príspevku štátu.

ZVÝŠENÉ CENY PHM PREDRAŽUJÚ SLUŽBY, KTORÉ POSKYTUJE SAMOSPRAVA

DOPAD: Znížená údržba verejných priestranstiev jar - jeseň nižšia frekvencia kosenia trávy . V zime menej udržiavaných chodníkov a miestnych komunikácií.

4. Minimum projektov cez úrady práce - nedostatok pracovníkov, ktorých potrebujeme na pravidelnú údržbu obcí a miest. Obce a mestá majú nedostatok zdrojov v rozpočte obce/mesta na vlastných zamestnancov, ktorí by nahradili uchádzačov o zamestnanie, ktorí sa doteraz z 80 % podieľali na pravidelnej údržbe obcí a miest.

DOPAD: Minimálna alebo žiadna starostlivosť o verejné priestranstvá, parky, detské ihriská, športoviská, cintoríny, nakoľko tieto činnosti z 80% vykonávali zamestnanci cez projekty financované UPSVR. Pre udržanie týchto činností potrebujú obce a mestá vlastných zamestnancov alebo externé firmy, na ktoré nemajú finančné krytie vo vlastných rozpočtoch.

5. Nárast cien potravín v školských jedálňach prinesie v školách a škôlkach, zmenu finančných pásiem a nárast doplatkov za obedy, ktoré bude musieť zaplatiť rodič. Nárast cien potravín a energií približuje cenu za stravnú jednotku cene v reštaurácií.

DOPAD: Bez zmien finančných pásiem štátom a doplatku štátu, budú znášať vyššie ceny potravín cez doplatky rodičia detí navštevujúcich škôlky a školy. Tento dopad sa prejaví už od 1.9.2022.

Ak chceme udržiavanie obcí a miest v doterajšom štandarde zachovať potrebujeme dofinancovať obce a mestá, prípadne hľadať iný dlhodobý udržateľný systém v dialógu so štátom.

Ak chceme udržať stravovanie detí v školách a škôlkach musíme zmeniť finančné pásma a systém doplatkov štátu nastaviť cez automat pri zvyšovaní cien a zvyšovaní inflácie.

KRÍZA

V SAMOSPRÁVE

OBCE A MESTÁ ZEMPLÍNA

6. Extrémny nárast cien stavebných materiálov, kvôli ktorému dodávatelia schválených projektov odstupujú od zmlúv, čo brzdí čerpanie eurofondovs obrovským dopadom na ekonomiku celého štátu a zastavuje regionálny rozvoj resp. prehľbuje regionálne rozdiely.

DOPAD: Zastaví sa budovanie a rekonštrukcie chodníkov, ciest, škôl, škôlok, obecných a mestských budov, kultúrnych pamiatok, športovísk, detských ihrísk, kanalizácie, vodovodov, zberných dvorov a inej infraštruktúry v obciach a mestách. Obce nemajú finančné rezervy vo vlastných rozpočtoch, ktoré by pokryli súčasné navýšenie cien. Rezervné fondy obcí a miest sú zviazané uzneseniami obecných/mestských zastupiteľstiev na spolufinancovanie projektov zo zdrojov EÚ vo výške minimálne 5% z celkovej výšky oprávnených nákladov na každý projekt už pri podaní žiadosti o NFP a obce/mestá ich nemôžu rozpustiť na krytie zvýšených cien energii, PHM a nárastov cien potravín.

7. Schválený protiinflačný balíček (zvýšenie prídavkov na deti, zvýšenie daňového bonusu a tzv. krúžkovné od roku 2023). Účet za tento balíček má zaplatiť samospráva už v roku 2022 vo výške cca 150 miliónov eur a cca 400 miliónov eur v roku 2023.

DOPAD: Totálna likvidácia obcí a miest, ktoré položia na kolená dopady opísané v bodoch 1 - 7.

8. Nárast nákladov na dofinancovanie sociálnej starostlivosti v súkromných zariadeniach sumou 100,- € na klienta/mesiac – finančný dopad sa odlišuje v každej samospráve, ale má výrazný dopad na rozpočet samospráv, pričom sa dá očakávať, že bude narastať.

DOPAD: Je individuálny a priamo úmerný počtu klientov z obce/mesta umiestnených v sociálnych zariadeniach.

9. Nárast nákladov na dofinancovanie súkromných škôl.

DOPAD: Finančný dopad zatiaľ nemáme reálne vyčíslený, pričom sa dá očakávať, že bude od začiatku školského roka 2022/2023 narastať.